

URM viceministras T. Valys: plėtojamas kokybiškai naujas valstybės ir diasporos santykis

Balandžio 14 d. užsienio reikalų viceministras Taurimas Valys, sveikindamas į pavasario sesijos posėdį susirinkusius Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (LRS-PLB) komisijos narius, akcentavo, kad plėtojamas kokybiškai naujas valstybės ir diasporos santykis, rašima Užsienio reikalų ministerijos (URM) pranešime.

Pasak T. Valio, valstybės tikslas yra užtikrinti, kad kiekvienas lietuvis, kurdamas bet kuriame pasaulyje krašte, jaustųsi visavertė Lietuvos dalimi, o pati valstybė taptų atvira erdve bendriems pasiekimams. Šį tikslą, anot viceministro, įkūnija „Globali Lietuva“ – geografinės ribas peržengianti partnerystė, grįsta bendra tapatybe, gimtąja kalba ir sąmoninga atsakomybe už šalies ateitį.

„Būtent šis bendrystės suvokimas leido diasporos politiką paversti valstybės prioritetu, grindžiamu brandžiu ir strategišku požiūriu. Geriausias šio nuoseklaus darbo įrodymas – pernai skirtas rekordinis finansavimas, išsiplėtęs veiklų spektras bei jau šešerius metus iš eilės fiksuojamas teigiamas migracijos balansas, patvirtinantis augantį pasitikėjimą mūsų šalimi“, – teigė viceministras.

Jis taip pat pabrėžė, kad šiandienos geopolitiniame kontekste šis ryšys įgauna ir saugumo matmenį – diaspora tapo neatsiejama nacionalinio saugumo architektūros dalimi, o sėkmingai plečiamas šaulių padalinių tinklas užsienyje bei nenuilstama parama Ukrainai yra geriausi pilietinės brandos pavyzdžiai.

LRS-PLB komisijos posėdyje URM Globalios Lietuvos departamento direktorė Lina Žukauskaitė pristatė strateginių gairių „Globali Lietuva“ įgyvendinimo 2025 m. ataskaitą. Rezultatai rodo istorinį institucijų susitelkimą: į diasporos politikos įgyvendinimą įsitraukė 35 valstybės institucijos ir – pirmą kartą – visos 60 šalies savivaldybių. Tvirtesnį valstybės išipareigojimą rodo ir 16 proc. išaugęs finansavimas, kuris 2025 m. pasiekė 13,4 mln. eurų.

Vienu svarbiausių prioritetų išlieka lituanistinio ugdymo stiprinimas. 2025 m. valstybės parama užtikrino veiklos finansavimą 124 lituanistinėms mokykloms, bendras jas lankančių mokinių skaičius siekė 11,5 tūkst. Pažymėtina, kad nuolatinę finansinę paramą gavusiose įstaigose besimokančių mokinių skaičius per metus išaugo net 38 proc. Greta švietimo, aktyviai puoselėta tautinė tapatybė: įgyvendintos 79 skirtingos veiklos, tarp kurių svarbiausiais akcentais tapo XII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės Palangoje, Europos lietuvių kultūros dienos Briuselyje bei Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventė Klivlende.

Ypatingas dėmesys praėjusiais metais skirtas diasporos pilietiškumo stiprinimui ir įsitraukimui į valstybingumo iniciatyvas. Diasporos atstovai aktyviai dalyvavo mokymuose ir renginiuose, skirtuose puoselėti pilietinę atsakomybę, o Jungtinėje Karalystėje buvo įsteigtas naujas Lietuvos šaulių sąjungos vienetas. Taip pat nuosekliai stiprinta komunikacija per platformą „LRT Lituanica“, diasporos žiniasklaidą bei projektą „Grįžtu LT“, siekiant, kad informacija apie valstybės paslaugas ir galimybes įsitraukti į Lietuvos gyvenimą pasiektų kuo daugiau tautiečių.

Susipažinti su išsamia Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva 2022-2030“ 2025 m. veiksmų plano ataskaita galima [paspaudus šią nuorodą](#).

LRS-PLB komisija Seime posėdžiauja balandžio 14-16 dienomis. Darbotvarkėje – Lietuvos diasporai aktualūs klausimai, įskaitant pilietybės išsaugojimo teisinį reglamentavimą, pilietinio pasipriešinimo koordinavimą, diasporos politikos strateginių gairių peržiūrą, 2027 m. Mokslo ir kūrybos simpoziumo organizavimą.

LRS-PLB komisija yra nuolatinė Seimo komisija, sudaroma Seimo kadencijos laikotarpiui. Komisija veikia nuo 1995 m., ją sudaro po 10 narių iš Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės. Komisijos paskirtis – skatinti Lietuvos ir diasporos bendradarbiavimą, rūpintis abipuse pagalba ir parama, Seimui ir kitoms valstybės institucijoms teikti pasiūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą ir demokratinių tradicijų puoselėjimą.

Užsienio reikalų ministerija koordinuoja diasporos politikos įgyvendinimą.

Nuotraukų aut. Viktoriia Chorna